

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:

на пів рік . . . 20 кор.
на рік . . . 40 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

пів рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на рік . . . 32 рублів
або 72 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вареш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дамбовського (Хорунщини). Експедиція місцена в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламціі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Пригадка руским послам.

(X) Вівторок почала ся остання сесія сеї законодавчої ради державної ради. Она буде присвячена головню виборчій реформі, бо се найважнійша справа, яку має ще поладити теперішня державна рада. Але побіч сего і деяких інших справ не годить ся забувати також про справу житненну для нашого духовенства, про поладу конґруального закона. Вжеж духовенство — се переважна частина рускої інтелігенції, котра безпосередньо стикає ся з народом і займає ся єго просвітою, єго культурним і моральним двигненєм. Важке материяльне положенє руского духовенства у великій часті угрудняє єму сповнити як слід ту задачу, до якої оно почуває ся супроти свого народу.

Великі надії покладає духовенство на поправу свого материяльного положеня, думало, що буде можна досягнути далеко більше, як правительство в своїй першій предлозі визначало. Опісля вже потішало ся тим, що деякі поправки впровадив до предлози головний референт др. Фукс.

Тимчасом зміна міністерства спричинила і в тій справі немале розчарованє. Вправді після уступленя міністра просві-

ти і ісповідань д-ра Гартля, єго наслідник, управитель міністерства бар. Біхтерт встоював мимо нападів соціал-демократів, спершу Пернерсдорфера, а відтак Зайца і дикого німця Штайнвендера (вбраного корреферентом) за переведенєм первісної предлози правительственной. Але опісля, коли міністерство просвіти й ісповідань обняв др. Мархет, виступив він з новим начерком, в котрім майже до половини обнижив поправу платні духовенства. Одначе й так обмежена поправа принесла би певну пільгу особливо старшим душпастирям через п'ятилітні додатки. Алеж й против сеї предлози підняли борбу Зайц, Штайнвендер, всенімець Шальк і ин. і розпочали справдешню обструкцію. Вправді мимо сего крутіства соціалістично-всенімецького повело ся в бюджетовій комісії перейти до спеціальної розправи над сим начерком, але тут при §. 1. почав др. Шальк знов велику промову і не допустив перед літною перервою державної ради до поладити сеї справи бодай в комісії бюджетовій.

Наколи хто, то передовсім рускі послани повинні подбати о се, щоби бюджетова комісія знов заняла ся сею справою. Цілий закон складає ся з 6-ти параграфів, отже навіть при обструкції можна би єго перевести ще в сій сесії державної ради. Отсе вкладаємо на серце

руским послам, а колиб мимо ревних заходів руских послів і інших сій справі прихильних она упада наслідком опору соціалістів, всенімеців і інших радикальних живел, то се повинно собі духовенство добре зятати і почислити ся при найблизших виборах.

3 комісії виборчої реформи.

Вчорашнє засіданє відбуло ся знов під знаком пос. Старжинського і знов на велику некористь галицьких Русинів. По короткій дискусії прийнято § 1 і § 2 провкту виборчої ординації, а при § 3, який оркає, що кожда громада і віддільна єї часть в місцем вибору, а лише менше від 500 мешканців може політична власть прилучити до найблизшої громади того самого виборчого округу — поставив пос. Старжинський внесене, щоби з огляду на «галицькі відносини» се число означити для Галичини на 1500. При тім зазначив внескодавець, що згодить ся згорі на всякі внесеня представників інших країв що до означеня такого числа, відповідаючого потребам їх краю. Та мов на глум „галицьким відносинам“ пос. Кайзер поставив для Шлезка цифру 400 а пос. Гес-

Міжславянська мова.

Проби сконструованя міжнародної мови осутили ся вже при кінці минулого і на початку біжучого столітя. В дев'ятидесятих роках зложив якийсь, здає ся, швейцарський пастор мову, названу ним volapük-ом і вона зискала досить широке розповсюдненє. Однак виученє слів і правил граматики було досить трудне, так що появили ся нові проби утвореня міжнародної мови. Від кількох літ розповсюднув ся язык Esperanto, названий від свого винахідника dr. Esperanto (псевдонім), варшавського жида.

Однак і сеї мови треба вчити ся, особливо менше образованій людині. Бо всі ті «міжнародні» мови улекшують зрозумінє тим, що: 1) приймають до свого словарця космополітичні вирази, які утерли ся у більшості народів через загальне уживанє. Є тут багато англійських слів, французьких, італійських (знаних переважно з музики), а передовсім латинських; 2) вишукують спільні словесні пні коли не всіх, то більшості світових языків; 3) решту слів добирають через

комбінацію, яка опирає ся головню на подібности звуків; 4) граматичні форми упрощують до можливих границь. Очевидно при виученю такого языка помагає найбільше знанє языків одиниці, але і тоді трудність полягає на тім, що не знати, яку комбінацію вибрав творець мови до свого словарця, чи пр. германсько-англійську, чи романсько-латинську, чи славянсько-грецьку. Ся трудність не дасть ся оминати.

Який хосен може мати такий міжнародний язык? Очевидно, легкість порозуміня передовсім в торговельних, подорожничих, а може з часом научних справах.

З красної літератури та самостійного життя серед якої-небудь суспільности такий язык резигнує з гори, хотяй під першим зглядом міг би уживати ся, особливо в описах подорожий, а в другім згляді міг би набрати деякого значіня в товариских взаєминах.

Однак придивім ся, хто має найбільший інтерес в виученю такого языка? Певно, що одиниці менших, або культурно не розвинених народів, бо пр. Англій-

сь чи Француз, а навіть Німець, Італіанець, зідуть як не цілий, то пів світа зі своєю власною мовою, а де з нею не зайдуть, то там їм і жаден «esperanto» не поможе. А з другої сторони кожний з тих народів має в тім інтерес, щоби міжнародний «язык будуччини» набрав як найбільше складників з єго власної мови і не тільки був лекший до вивченя для даної народности, але і робив єще пропаганду для єго бесіди.

Томуж то тих «міжнародних» языків намножило ся далеко більше, як ми навели в горі, тільки що або надто ярко зраджували свою самолюбну тенденцію, або виказували технічні недоладности і тому перепали, не розширившись зовсім. Трівкий успіх, здає ся, мали би тільки ті міжнародні язики, які би основували ся на кривности даних мов. І так легко дав би ся сконструовати міжроманський язык на підставі французької, еспанської та італійської мови, міжгерманський на підставі німецької, данської, норвегської і шведської, а найлекше єще може міжславянський язык на підставі сімох славянських мов.

сман для Долішньої Австрії 250 мешканців. Пос. Адлер виступив против намагання, щоби переносити виборчі місця поза місце осідку, а на те відповів пос. Старжинський, що він згодить ся, щоби для Галичини цифра була означена в окремім уступі. Після промови пос. Дулемби, який підпер жаданє пос. Старжинського що до означеня числа 1500 мешканців для громад, в яких будуть відбувати ся вибори в місци, приступлено до голосованя, в яким ухвалено засаду, підчеркнену пос. Адлером, що кожда громада є місцем вибору, відтак засаду пос. Лехера, що політичним властям не надає ся власти лучити громади в виборчі групи, а тільки для Галичини ухвалено окреме внесенє пос. Старжинського, що політичні власти можуть після потреби лучити громади низше 1500 мешканців в виборчі групи того самого округа. Се внесенє прийнято 14 голосами против 10 і тим способом накрито Галичині знов на сірім кінци свободолюбного пиру австрійських народів. — Слідуюче засіданє в середу.

Перед отворенєм парламенту.

Нині розпочинають ся засіданя послідної сесії державної радр. Мають они так багато справ до полагожденя, що як ми вже виказали в окремій статі, число тих засідань до кінця каденції виходить безусловно за мале. Однак бодай були всякі вигляди на як найпильнішу роботу палати з того згляду, що ідея загальности голосованя є надто широко принята цілою сусільностию австрійських народів, а крім того поперта правительством і заапробована волею Корони, щоби з якої небудь сторони ставлено їй отверті перешкоди.

Та перед самим розпочатєм сесії скоїла ся пригода, яка може викликати необчислені наслідки в календарі парла-

ментарної роботи. Ого в комісії для виборчої реформи поставив — як звісно — пос. Старжинський внесенє на розділ компетенції державної ради і соймів, а заразом на розширенє автономії. І се внесенє, завдяки підпертю двох Німців, перейшло більностию їх двох голосів. Сей несподіваний вислід заскочив, можна сказати, всіх і викликав перед самим отворенєм сесії державної ради як найбільше замішанє.

Положенє стає тим труднійше, що гляючи з льогічної сторони, перша часть внесеня є зовсім оправдана, іменно створенє ясности в законодатнім розграниченю компетенції обох репрезентаций: державної і кравної. Сеж мусів признати внескодавцеві і сам президент міністрів бар. Бек, хотий не можна єго посуджувати о те, що єму закидають тепер всінімці, начеб він змагав до розбятя держави через пособлюванє автономістичних змагань славянських народів. Однак також і з історичної точки погляду внесенє проф. Старжинського має своє оправданє, бо ціла еволюция розвою австрійської конституції ішла почавши від централізму в напрямі децентралізації власти на місцеві живла і сили. Тільки тут сповнено сю велику похибку, що замість оперти ся на національних територіях чи куріях і тим способом разом з децентралізацією сповнити акт справедливости супротив всіх народів держави, полишено історичний, припадковий і неладний поділ коронних країв і переносачи на них автономістичні атрибуції, втворено почву до зажертих національних борб в поодиноких краях.

Тим то справедливо замітив пос. Василько у своїй заяві супротив внесеня Старжинського, що наперед мусить бути переведене розграниченє національних областей, а відтак доперва мож буде приступити до зміни основних законів в автономістичнім напрямі, бо лиш тоді не

буде потреба побоювати ся майоризації одного народа другим, покривдженя економічного, як і політичного гнету.

В сей спосіб, мимо позірної рациональности внесенє Старжинського несе двояку небезпеку: для розділених народів (як пр. Русини в Галичині і Буковині) майоризацію в поодиноких краях, а для Німців упадок їх значіня в державі, а навіть в поодиноких краях, як пр. в Чехах. Тож піднесла ся против него велика буря в цілій німецькій, особливож віденській прасі а для нарад в державній раді повстали нові трудности. І так німецькі послы заповідають, що заразом при отвореню сесії затамують дневний порядок множеством наглих внесенє і витворяють в сей спосіб обструкцію. Надто поновлять внесенє на відлученє Галичини і Дальматії, щоби після того зажадати німецького державного язика для решти коронних країв. А вкінци, щоби піметити ся на польськім колі за висуненє kwestії автономії саме при кінци каденції і перед покінченєм виборчої раформи — хотять не допустити до удержавленя північної зелізниці.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В середу: руско-кат. Чудо Арх. Михайла; римо-кат. Януарія. — В четвер: руско-кат. Созонта, Макарія; римо-кат. Евстахія.

— **Філія Руского Товариства педагогічного в Коломії** старає ся, як звісно, о заложенє рускої приватної учительської семінарії і віднесла ся в тій справі до міністерії просвіти. Поки однак надійде позволенє, наміряє з днем 1. жовтня с. р. утворити для хлопців і дівчат приватний курс підготовлюючий до матури в учительській семінарії. Наука є розложена на 3 роки — оплата місячна за науку виносити ме 10 К. В поданю о принятє на сей курс належить подати вік і дотеперішні наукові студії. Поданя просимо вносити до 25. вересня на руки голови філії, Михайла Ри-

Найлекше тому — кажу — бо Славяни мали вже таке своє «есперанто» і по части мають єще і тепер, а ним церковно-славянський язик. І ось оглядаємо тепер таке диво, що як Русини заспівали «Богородицю» перед Грунвальдскою битвою, то Поляки зараз їх зрозуміли хоть не всюди доладно і записали навіть пісню як свою. Виходить се з того, що пні славянських слів остали всюда однакі, а тільки деякі зміни і скомплікована відміна надає словам ріжні види, які роблять Славянам порозумінє тяжким, або і неможливим.

Тому колиб зі славянських словесних пнів сконструовано як найпростішшу під граматичним зглядом мову (есперанто має всего 16 граматичних правил), то Славяни зискали би средство порозуміня, якого би зовсім не потребували доперва учити ся. Можна сміло твердити, що кождий Славянин, пізнавши 16—20 граматичних правил такого міжславянського язика, міг би вже писати ним від першої лекції а так само і говорити, менше чи більше поправно, але завсїгди зрозуміло для другого Славянина.

Варто піднятиб ся такої праці, бо

Славяни мають багато спільних інтересів, а чим далі тим більше будуть збільшати ся ті агенди. На славянських зїздах і злетах стало би порозумінє ясне і всесторонне без помочи німецької чи французкої мови, виміна продуктів, почавши від дальматинських полудневих оочів, а скінчивши на сибірських футрах стала би улекшена тим міжславянським язиком, туристика і т. д., а се всьо виробляло би тісніші взаємини між славянськими народами, яких на будуче так дуже потребують. Бо нема сумніву, що при теперішній еволюції в російській державі, коли поневолені народи осягнуть свободу розвою і автономічну спромогу, зникне російська урядовщина і російська мова стратить своє гегемонічне становиско. А тоді єще сильнійше виявить ся потреба міжславянського язика.

Щоби така мова мала вигляди на принятє всіма Славянами, мусіла би попри звершенність своїх технічних прикмет в упрощеню граматики і влучнім очищеню словесних пнів, мати за собою повагу і запоруку безсторонности, що не мала би на цілі пропаганду для якої-небудь славянської бесіди з кривою дру-

гих. В сій цілі належалоб зложити передовсім міжславянський словар, в яким булиб поруч заміщені слова всіх семи славянських язиків. Був би се трівкий, сказатиб, вічний документ славянських словесних основ. Відтак требаб зложити комісію, зложену з представителів усіх славянських народів, яка перетрутинувалаб и предложені проєкти, або на відставі їх випрацювала власну язикову систему і заняла ся уложенєм і розповсюдженєм єї.

Ся праця мала би всякі вигляди на успіх, бож Славяни, деб і не находили ся, чи в далекій Канаді, чи в Бразилії, чи в Хінах і Австралії — лекше відгукнуть ся до себе, поінформують і порадять, як зовсім чужі для себе национальностию, звичаями і обичаями якісь «есперантисти» з двох кінців сьвіта. А мимо сего «есперанто» числить вже понад 100.000 своїх прихильників. Чомуж би в славянськім сьвіті не нашло ся далеко більше прихильників правдивої славянської взаїмности на підставі міжславянської мови! Ся справа чекає тільки на ініціативу...

Лев Лий.

бачка, професора рускої гімназії в Коломиї, а на відповідь залучити марку за 10 сот. — *Виділ.*

— **Виділ Читальні „Просвіти“ на Личаківським передмістю** (Гавзнера ч. 10.) повідомляє, що заг. збори Читальні відбудуться 23. с. м. о год. 1/25. по полудні. Зі згляду на важні справи просимо о численну участь. — *Виділ.*

— **З Товариства „Народна Лічниця“ у Львові.** З огляду на чимраз більше число хорих, шукаючих помочи в сій інституції, була Рада Товариства зневолена розширити діяльність Лічниці, основуючи побіч вже існуючих відділів ще два нові відділи, оден для недуг горла, носа і уший, а другий для недуг скірних і венеричних і іменувала рівночасно до помочи директора, постійного заступника-директора. Через сі заряженя наступили в порядку лічничих ординацій деякі зміни. Проте в інтересі загалу подає ся до відомости новий порядок днів і годин ординаційних і цілий персонал лікарський, а іменно: Директором лічниці є: др. Евген Озаркевич, заступником директора: др. Василь Гукевич. Поодиноких відділів є вісім: 1) Відділ недуг внутрішніх: що понеділка, середи і п'ятниці від 11. до 12. год. орд. лікар др. Евген Озаркевич, 2) відділ недуг внутрішніх: що вівторка, четверга і суботи від 12. до 1. год. орд. лікар др. МIRON Вахнянин; 3) відділ недуг хірургічних: що понеділка, середи і п'ятниці від 11. до 1. год. орд. лікар др. Казимир Вільчек — асистент др. Станислав Щурковский; 4) відділ недуг диточих: що дня від 11. до 12. год. орд. лікар др. Василь Гукевич; 5) відділ недуг жіночих: що вівторка, четверга і суботи від 8. до 9. год. орд. лікар др. Рудольф Брайтер — асистентка пані др. Кальмус-Шнайдерова; 6) відділ недуг носа, горла і уший: що вівторка, четверга і суботи від 8. до 9. год. орд. лікар др. Станислав Заблоцкий; 7) відділ недуг очних: що понеділка, середи і п'ятниці від 8. до 9. год. орд. лікар др. Виктор Райс; 8) відділ недуг скірних і венеричних: що вівторка, четверга і суботи від 12. до 1. год. орд. лікар др. Йосиф Чачковский. В неділі і рускі свята урочисті не відбувають ся ординації лікарські. Служба помічничка складає ся з одної іспитованої акушерки, двох сестер служебниць і одного слуги. Льокаль лічниці знаходить ся при улиці Петра Скарги ч. 4. побіч св. Юра.

Дирекція.

— **Вечерок з танцями в Самборі** устроює „Шкільна Поміч“ дня 2. жовтня с. в в четвер в сали Букетинського, В. туп від особи 2 К, для родини з трох осіб 5 К. Початок о год. 9. Дохід призначений на будову Бурси св. Володимира в Самборі, яка має зачати ся з весною слідуєчого року. — Виділ має честь запросити отсим П. Т. руску публіку місцеву і замісцеву як також пп. академиків до численної участі і надів ся, що П. Т. земляки при сій нагоді хоть в части прийдуть з помічю Виділови при розпочатю діла так трудного а заразом пекучого, яким є будова Бурси в Самборі. На сей рік зголосилось 120 учеників а прийнято лиш 72 з причини браку поміщення. — *О. М. Оргинський* предсідатель. *Т. Біленький* скарбник.

— **Пожарний „Сокіл“ в Товстім,** скалатського повіта, засновано яко філію львівського „Сокола“. Статути прийняло уже намісництво.

— **До відома руского духовенства** подає ся, що в ціли одностайного переведеня ухвал духовенства рогатинського повіта в дня 29. серпня с. р. буде всім св'ященникам предложений деканальними урядами потрібний матеріял, скоро лишень приготувать ся. — Св'ящ. *Михайло Басинський*, предсідатель довірочних зборів і парох в Григорові. (Інші рускі часописи зводять се повторити).

— **Рускі гімназії переповнені.** До рускої гімназії в Перемишлі вписало ся сего року 829 учеників, які дусять ся в 15 відділах. В приготавляючій класі є 46 учеників. В прочих класах представляє ся число учеників ось як: I кл. в двох відділах 77+76(!!); II кл. два відділи 62+64, III кл. 63+64, IV кл. 51+49, V кл. 42+42, VI кл. 42+40, VII кл. 58, VIII кл.

53 учеників. Гімназю з 829 учениками поділено би в іншій краю на три гімназії, або бодай на дві, та утворено би з 25 відділів. В рускій гімназії може молодіж дусити ся.

В рускій гімназії в Станиславові вписало ся 257 учеників, з того 152 до I кл. (3 відділи), а 105 до II кл. (3 відділи).

— **Вісти з Америки.** З Кокус Н. Й. доносить п. Мерена, між иншими, що парохія в Трой остає знову без св'ященника, бо о. Двудіт відійшов. Богато наших людей перейде певно на православіє. От і тепер двоє дитий було хрещених у царславного попа, а одно у польского. — З Джерзі Сіті, Н. Дж. пишуть: У нас тепер часи досить добрі; робота йде добре. Нема ані одного чоловіка, щоби був без зянятя. В цукроварні підвищили платню о 5 центів денно. До сего часу платили по 1.45 доларів а тепер платять по 1.50 дол. за 10 годин праці. І по инших фабриках добра платня; на примір в табачни заробляють дівчата по 2 дол. денно. В нашій парохії вже трохи успокоїлось; „Москалі“ зпід Горлиць накирили, як Бог приказав, наробили довгів на нашу св'яту церков без числа і міри, тай за тихли небожата до якогось часу. Всею благополучно... маємо царство Боже на землі... Гей, гей, нема то як „руськіє крестьяне!“ — З Олсан Н. Дж. доносять також, що там можна легко дістати корясну роботу по 1.25 дол. денно. — Тяжку втрату поніє Федор Пустовіт, український штундист, в Balfour, N. D. Іменно дня 30. м. м. згоріла єму стайня а в ній дев'ятеро коний і богато господарських знарядів. Шкода не була обезпечена і виносить около 2000 доларів. Се нещастє повинно бути пересторогою для других українських фермерів в околиці, щоби обезпечали ся від вогню. Доси ніхто з них не користав з добродійства асекурацій. — В Брокет, Алта., Кан., лютила ся сими днями страшенна туча. Упав великий град і наробив богато шкоди: усьо збіже вимолотив на ни, навіть картоплі повикадав з землі. Буря тревала заледви двацять мінут, але й так повиривала много дерев з корінням. — Дмитро Гутей Кілочка, родом з Горішньої Ямної, пов. Добромилів в Галичині, прибув тут до Вілмінгтону перед трема тижнями і дістав роботу при залізній фабриці. Зігрітий напив ся води і по короткій недужі помер на запаленя мозку таки тої самої ночі. Сей чоловік числив около 40 літ життя, полишив в краю жінку і трох діточок, а крім того якийсь довг на своїй реальности. Не валежав до жадного братства, ані до жадної організації. Поховали єго зі складки добрих людей.

— **Іменованя і перенесеня.** Міністер судівництва переніє радників кравого суду: Лукіяна Кмицикевича, начальника пов. суду в Ліску, до Перемишля; Івана Вислоцкого, начальника пов. суду в Мостисках, до Львова; Максим. Кобилнянского з Сучави до Черновців; Войтіха Босковича, начальника пов. суду в Натилі, до Сучави; Івана Гавля з Самбора до Львова; Адольфа Наймана, начальника пов. суду в Бурштині, до Стрия; Льва Бережницького з Тернополя до Самбора; Гіполита Калінеску, начальника пов. суду в Дорні Ватрі, до Черновців; Володимира Літинського, начальника пов. суду в Камініці, до Перемишля.

Міністер судівництва іменував радниками кравого суду судових секретарів: Теофіля Ясеницкого в Самборі, Епаміондаса Воронца в Сучаві, Юліяна Давидовича і Дионизия Сохацкого в Бережанах, Юліяна Туркевича в Самборі, Каз. Богдановича у Львові, Володимира Кульчицкого в Золочеві, Івана Огоновского з Самбора в Бережанах, Романа Дмоховского з Янова в Тернополі, Адольфа Нехая з Рудок в Коломиї, Михайла Фельштинського в Коломиї, д-ра Володислава Ціхоцкого з Судової Вишні в Золочеві, Льва Навроцкого у Львові, д-ра Людвика Дильского і д-ра Володислава Гошовского у Львові, Володимира гр. Руссоцкого в Стрию, Кароля Ляйбманга з Кут в Коломиї, д-ра Якова Горовіца з Дрогобича в Тернополі, Вартоломея Мадейского з Бібрки в Коломиї, Йосифа Яворского з Самбора в Сяноку, Володислава Михлявича і Івана

Губая в Тернополі, Теофіля Жуковского з Станівців в Чернівцях, Кароля Бабля зі Львова в Коломиї, Рудольфа Ілашевича в Станиславові, заст. держ. прокуратора Едмунда Сверчинського зі Львова в Перемишлі, Івана Шнайдра в Станиславові, та іменував радником суду краєв. і начальником пов. суду в Добромилю судию повітового звіттам Володислава Нановского. — Доповняючий вибір соймового посла з м. Кракова на місце пок. Роттера відбуде ся дня 7. падолиста с. р.

— **Оплата на університетські бібліотеки.** Урядова Wiener Ztg оповістила розпорядок міністерства просвіти що до оплат на університетські бібліотеки. Почавши від найблизшого зимового півроку має кождей слухач (слухачка, фреквентант, госпітантка) університету зложити при вписі в квестурі 1 К на університетську бібліотеку, если є австрійским підданім, а 2 К, если є підданім чужої держави. Увільненя від тої оплати нема. Університетські бібліотеки побирають на купно нових книжок значні державні запомоги (у Відні 60.000 К), а також на ту ціль переходять метрикальні таксіє що на віденськім університеті виносять близько 16.000 К і вписове надзвич. слухачів і госпітанток (у Відні 5.000 К). Новозаведена оплата пранесе на бібліотечні видатки віденському університетові около 17 тисяч кор. річно, праскому около 10 тис. кор., львівському около 7.000 К, а прочим відповідно до числа слухачів.

— **Вершок обманства.** N. Ref. доносить, що Жид Лазар Тайтель, посесор дібр Погорильці і Підтемя в підгавцкім повіті, попродав то само збіже кілька разів ріжним купцям, забрав за збіже гроші, підпалив стодоли і стирти і утік до Америки. За обманцем і підпалючем розіслано стежні листи.

— **Утеча революціонера.** В парискім Temps-і описує очевидець Павль Боєр утечу російского революціонера з залізничого воза. Було се дня 26. серпня на стації Іваново. Молодий мужчина в порядній одіжці поставив в куті ждальні скринку і відійшов. Замітив се жандарм і взяв на око сего подорожного. Коли прибув поїзд, пан той всів до воза, немов би зовсім забув за свою скринку. Але не забув про те жандарм і спитав підозріного подорожного, чому не взяв своєї скринки. На то подорожний здивовано глянув на жандарма і відповів, що не мав ніякого клунка. Жандарм заарештував єго і при ревізії найшов при нім ключик. По отвореню куферка найдено в нім бровнінг, штилет і кілька пачок революційних брошур. На стації найшов ся становий пристав і приказав жандармови відставити революціонера до Кирсанова. Арештанта посаджено до III класи нічного поїзду, по єго обох боках сіли дозорці, а на против жандарм зі скринкою в руках. Пристав примістив ся в I класі, де присів ся до него кондуктор. В тім самім возі, котрим їхав арештований, сиділа одна женщина, автор сеї дописи і ще якийсь молодець, котрий підчас їзди почав співати революційні пісні, а арештований потягав за ним в співі. Жандармови се не подобало ся і заборонив арештантові співати. А коли він дальше співав, жандарм пішов пожалувати ся до пристава. В тій хвили товариш їзди витягнув револьвер і двома стрілами убив обох дозорців. Арештований революціонер виняв тоді свій бровнінг зі скринки і оба станули проти дверей готові до стрілу. За хвилю жандарм, пристав і кондуктор лежали мертві в калузи крови. Підчас стрілянини подорожна зі страху вискочила через вікно, а оба революціонери справившись з жандармом і приставом вискочили тою самою дорогою. В возі остало пять трупів і очевидець сего опису.

— **Дрібні вісти** В Олеську згоріло дня 9. с. м. 7 селянських загород і громадекий дім — Зі Станиславова доносять, що тамонна залога зменшить ся з весною о 2 батальони 24. п. п., котрі підуть до Черновців і о всі швадрони 14. п. драгонів, котрі стоять в Станиславові. З тої причини не потреба буде будувати нові касарні, бо красава оборона займе касарню по

24. п. п., а касарні по драгонах будуть стояти порожні. — Цісар надав президентови міжнародного союзу дневників п. Вільгельмови Зінгерою, начальному редактору N. W. Tagblatt-y, командорский хрест ордеру Франц Йосифа.

Посмертні оповістки.

— **О. Михайло Мрозовский**, парох в Корениці, ярославского деканата, упокоїв ся дня 15. с. м. в 63. році життя, а в 29. р. св'ященства. В. в. п.!

— **Гавриїл Коцюба**, емерит. ц. к. старший інтендант військовий, упокоїв ся у Львові дня 14. с. м. в 69. році життя. В. в. п.!

Телеграми

з дня 18. вересня 1906.

Станиславів. Вчора прибув ту з Черновець міністер др. Дершата. По полудни звиджував будинок дирекції залізниць і уділював аудієнцій.

Відень. Нинішнє засіданє палати послів почало ся привитанєм послів през. гр. Феттером. Опісля відчитано інтерпеляції і внески, а між иншими пос. Брайтера в справі розривів в Сідлях.

Рим. Трібуна доносить з Канеї, що надкомісар острова Крети кн. Юрій оголосив відозву до народу, в якій заявляє, що уступає зі свого становища.

Будапешт. Угорські фахові референти вїхали нині до Відня, аби почати переговори з відпоручниками Австрії в справі угоди. На ті переговори призначено кілька днів.

Льондон. З Петербурга доносять, що цар має нині-завтра вернути до Петергофу, та аж потім вибере ся на фінляндске море, як видасть зарядження з нагоди смерти Трепова.

Торговельні і промислові вісти.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжжя і продуктів у Львові від 10. до 16. вересня 1906:

	за 50 клг.
Пшениця	7-55—7-75 K
Жито	5-55—5-80 K
Ячмінь броварняний	5-85—6-25 K
Ячмінь на пашу	5-50—5-75 K
Овес	6-60—7-00 K
Горох до вареня	8-25—9-00 K
Горох на пашу	6-00—6-30 K
Бобик	5-25—5-55 K
Ленча	5-55—5-90 K
Конюшина червона	47-50—55-00 K
Конюшина біла	37-50—45-00 K
Конюшина шведска	50-00—65-00 K
Тимотка	21-00—25-00 K
Ріпак зимовий	13-25—13-50 K
Насіне льняне	10-50—10-75 K
Насіне конопл.	10-00—10-25 K
Хміль	130-00—140-00 K

Матеріали до національно-політичного і культурного життя Русинів.

Переписка Д. Танякевича з львівською „Громадою“.

Без дати і місця але певно з червця 1868 р.

Передайте ласкаво братікамь дорогимь Олексі і Осипові Барвінськимь.

Дорогі братчики!

Вибачти за пізну відповідь. Я хтів одразу Взємь и критику на Олену, чи ні. те напростованне на Ваші руки до Млаки переслати. Та мабуть упорави ся я бувь хутніши изь якимь коментаремь до якого класичного твору — чимь изь тою Оленою! Нагривь ся я вже доволі изь нею, и міркую, що такь

хутнішє не скінчу те довге напростованне аж за тиждень.

Перше діло: Гетьманцеві*) події. На стільки вмівь би я сказати за їх якь надібуете Ви на сій примученій цидулці — та ніякь їх намь тимь гостримь перомь обписувати. Покладіть такь якь туть списавь.

Не міркуйте дороге товариство, що я одрекаю ся якої небудь праці вь користь України! Хрань Воже! Мені уся праця буде люба.

И та галицька письменність — яка воно нісенітниця — и її не хочу, нудної тієї праці, однехати одь себе, та за усе кладу я Вамь на Вашу мудру розвагу: Чи можна мені, не маючи нічого пренічого підь руку, узятись за яку небудь ґрунтовну працю.

Такь отсе та галицька письменність ся химерна дурація — а кілько праці вона стоїть. Се такь: діти нерозумні — а природа дітей глибока и мудра! Такь и туть — дебелі твори, цусті віршовання — але дійти зь усіхь боківь и розсудити, що утворило собі таке ледаче товариство изь єго мизернимь думанемь, що привело єго на легкий хлібь, легкий судь? черезь добре tertium comparationis разь на все довести, що се ні мови, ні поезія, ні історія живого народу — що се однимь словомь безнародність, безнадійність и руїна — зь другого боку, що основа життя нашого єсть основою одного, єсть основою Кітеринь, Наймичокь, Марусь, Невольників и пинного добра українського, — або инакше списати критику, що була-бь заразь гарною естетикою, дорадїєю історією літературною — а усе за все руїною на усяку мизерну писанину — се праця — та й яка праця! Те що чинили Lessing — брата Шлеглі, авь дальшому проспектї: хвилософи: Kritik des Geistes — се одно — и ціле, що туть жадається по моїй праці. Року цілого треба. — Господь допоможе пичву. Уложу плянь — и перешлю и Ви мені книжочку по книжочці пересилати мете!

Пропонована думка на молитовникь не то добра думка — а діло потрібне. Та не міркуйте, що се легка праця, що стоїть до брої праці и матеріялу до її треба не аби якого. — У тому згляді треба мені порозуміть изь Слюсарчуком! Тай же не знаю, яко го ви потребуєте молитовника чи може маленького — тільки дуже — чи якого?!

Що до розсуду чи розбору Тарасовихь поезій, то я, міркую, що міжь нами нема таки такихь способнихь на сю працю — се треба знаття українського життя, краще одь того, якь ми єго знаємо! — Та коли воля ваша, буду писати — такь, якь я самь знаю, на велику премудрість не слід рахувати! Нехай но я прочитаю, що Згарський утне!

А той Ільницький божий — якь вінь тамь той катехизмь переложивь? катехизмь — се легко сказати — а написати. — Ну! не втне хто небудь нося єму та и ще такий, що за цілий вікь не катехизувавь молодіжи ніколи?! Якь би бувь вінь у рукахь Вашихь — то перешліть до мене — хочь не за для поправи — то хочь за для цікавості?! — А Ільницький и не багато знає мови!

Дві наші думки вертатця мені навмі! Ото питаю ся чи не можна-бь отворити у Правді складку одну: на стипендію Тараса — другу на театр народній — що шкочило бь за сі річи зачепити?! Може-бь у добру годину зачали а Господь поблагословивь и вони бь плили, хоча маленькимь потокомь?

Ага! одібрали Ви 4 гульденів, пренумерати на імя мого батька?! Дві помічних книжокь що безь їх обійтись, не хвилини не обійду ся: Естетикю, vollgespickt mit Belegen — и дуже мудру психологію — до того вишпете мені передне слівце изь Крашевського повісти: Dwa światy — и перешлете Маленького Małeckiego życie i dzieła Juliusza Slowackiego — той томь — де єсть биография и розсудь діль?

А кілько у Вась пренумерантів?! А новий цікаві изь України — які — які — які! Говорить — бо за ними пішки прийду — пожалуйте моїхь нігь?

Заразь одпишіть — та довго та усе. Усіхь що вірні нашій єдиній Неньці поздоровіть — перецілуйте — якь я Вась обохь

щиро здоровлю и цілую
під Данило.

Розсудь таки подайте у переписці.

*) Переписка Гетьманцеві (Старицькому) була в 22. ч. Правди, 1868 р.

Виноград СТОЛОВИЙ

солодкий, смачний, з великими ягодами, найкрасшої якості, щоденно св'язий з лози 5 клгр franco 1 злр. 70 кр.

С. Altner, Versecz 25. Unga n.

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи Товариства кредитового земского
- 4% і 4 1/2% листи Банку краєвого позичку краєву
- 4% облигації провінаційні і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі деннім.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Щадїть і купуйте землю!

Товариство взаїмного кредиту

„Джістер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

платить 4% від вкладок, приймає і виплачує вкладки кожного дня, крім неділь і св'ят; Удїляє позички на 6% на гіпотеку або за порукою; дає більші позички парцелянтам на купно землі; сплату гіпотечних позичок розкладає 15 літ; при 30 ратах піврічних вносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покритє дахів бляхою або черепом удїляє „Джістер“ позички на 5%.

Позички можуть дістати тільки члени; яко член може приступити тільки член Товариства „безпечень“ „Джістер“

Дивіденда від удїлів членських вносять все 6%

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки вносять 19/12 1905: 2,072,928 K.

Позички удїлені 2,041,615 K.

Удїли членів 162,127 K.

Фонд резервовий 30,288 K.

Цінні папери і льокації 257,963 K.

З чистих зисків удїлів „Джістер“ на церквї, бурсї і инші громадївї цілі вже над 40,000 корон.

Щадїть і купуйте землю!

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 16. до 30. вересня 1906.

Нова сензацийна програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлєне В недїлі і св'ята 2 представлєня о 4. год. пол. і о 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представлєне. Білєти вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвига ч. 9.